

**Jože Pucelj:
Človek na poti
k uresničenju**

Ljubljana: Župnijski
zavod Ljubljana Dravljje,
2010

Ta knjiga, s podnaslovom Po sledih krščanske etike, je pravzaprav življenjsko delo našega priznanega moralnega teologa p. dr. Jožeta Pucelja. Pri naša namreč izbor njegovih člankov, razprav in predavanj, ki zajemajo in odgovarjajo na najaktualnejša etična vprašanja. Pri svojem pisanju se avtor opira predvsem na Sveto pismo in cerkveno učiteljstvo, hkrati pa upošteva dognanja modernih antropoloških znanosti. Čeprav zna dobro prisluhniti ugovorom in stiskam današnjega človeka, vseskozi podaja zdrav in neokrnjen nauk Cerkve glede etičnih in moralnih vprašanj in dilem. V današnji moralni zmedbi ponuja ta knjiga verujočemu zanesljive smernice in dragoceno pomoč pri osebnem odločanju v kočljivih moralnih situacijah.

Pisec spremne besede p. Milan Bizant zato dobro ugotavlja: "Ob branju te knjige je mogoče globlje spoznati celotni horizont, v katerem se izoblikuje krščansko etično stališče. Globlje spoznanje omogoči, da človek to poosebi, ponotranji, vzame za svoje. Tako ne bo nasedal populističnim floskulam kot zadnjemu dometu človeš-

kega etičnega uma – ko gre marsikdaj za zelo pomembna vprašanja človekove eksistence" (n. d., 9).

Pucelj najprej poudari izjemno pomembnost človekove vesti. Vest je po nauku zadnjega koncila "človekovo najbolj skrito jedro in svetišče, kjer je čisto sam z Bogom, čigar glas zveni v njegovi notranjosti" (CS 16). Vest se v svoji prvinski težnji po dobrem sicer ne more motiti, moti pa se lahko v svoji sodbi ob konkretnem dejanju. Zato je tako pomembno oblikovanje vesti po nauku Svetega pisma in cerkvenega učiteljstva. Mnogi, ki se danes sklicujejo na svojo vest, pozabljajo na to. A že veliki zagovornik vesti kardinal J. H. Newman, ki je bil nedavno razglašen za blaženega, je zelo poudarjal potrebnost tega oblikovanja: "Če se ljudje sklicujejo na pravice vesti, sploh ne mislijo na Stvarnikove pravice in svoje dolžnosti do njega, temveč imajo pred očmi pravico, misliti in delati, kakor ugaja njihovi sodbi in samovolji, ne da bi sploh kdaj pomislili na Boga." Podobno pribija p. T. Špidlik: "Kristjan sledi svoji vesti in se prepušča njenemu vodstvu, obenem pa ne opušča vzgoje vesti, ko stori vse, da bi bila njegova vest prav oblikovana."

V svojem razmišljanju o zakramentu sprave avtor pokaže, da je le-ta pot k pravi svobodi. Predstavi svetopisemsko pojmovanje greha in spreobrnjenja: greh ni le prestop nekega

zakona ali predpisa, temveč je osebno dejanje, saj človeku onemogoča ljubezensko srečanje z Bogom in krši zavezo z njim; spreobrnjenje pa je človekov odgovor na Božji klic in vključuje pripravljenost služiti Bogu in ljubiti bližnjega. Odpuščenje je nezasluženi dar Božje ljubezni.

V poglavju o spolni etiki avtor vsestransko osvetli človekovo spolnost. Prikaže najprej svetopisemsko razumevanje spolnosti kot odprtost drugemu, življenju, Bogu, nato pa še njene antropološke osnove. Spregovori o problematiki zunajzakonskih skupnosti kot izzivu današnjega časa in ugotavlja, da niso združljive s krščanskim pogledom na zakon. Dotakne se tudi vprašanja homoseksualnosti: Cerkev ne odobrava tovrstnih dejanj in vidi rešitev v zdržnosti in zaupanju v Božjo pomoč.

Ko obravnava vprašanja bioetike, avtor razločno pove, da sta splav in evtanazija zločina, za katera si nobena človeška zakonodaja ne more prisvajati pravice, da ju razglasi za zakonita. V soglasju z okrožnico Evangelij življenja papeža Janeza Pavla II. se zavzema za "kulturo življenja" proti "kulturi smrti". Glede vseh bioetičnih vprašanj (umetno oplojevanje, kloniranje ipd.) velja, da se mora človek držati etičnih načel in ne sme delati vsega, kar mu znano danes omogoča.

V poglavju o socialni etiki spregovori o kompleksnem raz-

merju med Cerkvijo in državo, o njunem poslanstvu in možnostih sodelovanja. Razpravlja tudi o vlogi etičnih meril v medijih.

Posebno poglavje posveča razlagi okrožnic zadnjih dveh papežev: Apostolsko pismo o družini, Sijaj resnice, Evangelij življenja, Centesimus annus in Bog je ljubezen. Posebej oriše poglede na krščansko etiko papežev Janeza Pavla II. in Benedikta XVI.

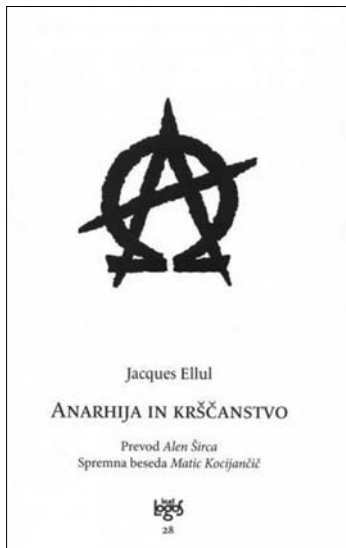
Na koncu poseže v zgodovino in osvetli pojmovanje vesti pri p. Janezu A. Kappusu (1648-1713), ki je deloval v ljubljanskem jezuitskem kolegiju.

Prepričan sem, da bo ta knjiga v veliko pomoč vsakomur, ki si želi jasne in verodostojne predstavitve moralnega nauka Cerkve in je pripravljen, da svojo vest oblikuje v skladu s Svetim pismom in priporočili cerkvenega učiteljstva, ki imata edini zagotovilo Božjega Duha.

Janez Zupet

Jacques Ellul: Anarhija in krščanstvo

Prevod Alen Širca,
spremna beseda Matic
Kocijančič, založba
Kud Logos 2009



Ko v sebi čutite določeno napetost, malodane razdvojenost med dvema nezdružljivima poloma, se to kaže v vaših besedah in predvsem dejanjih. Drugi to opazijo. Vas pa žene naprej, da stvarjem pridete na jasno, da v sebi pomirite nasprotja. Tako je vaše življenje postalo en sam velik projekt. Med take ljudi gotovo sodi tudi Jacques Ellul, avtor knjige *Anarhija in krščanstvo*, ki smo jo pred kratkim dobili tudi v slovenskem prevodu.

Knjiga je namenjena resničnim anarhistom in resničnim kristjanom, a obe-

nem ravno zadosti *predržna*, da jo mogoče ravno ti dvoji najtežje berejo. Zakaj? Ker ne piše o samoumevnem, ampak o tistem, kar je mogoče razumeti le z veliko mero pozornosti za odkrivanje lastne resnice in potrpežljivosti za razumevanje misli drugih. To, o čemer piše Ellul, je najprej osebna izkušnja, ki pa ne želi delati sprave med različnimi oblikami *mišljenja, delovanja in življenjskih drž.* Obenem tudi ne gre za prepričevanje drugih, tako da bi vsi anarhisti nujno morali postati kristjani in obratno, ampak preprosto za poskus razjasnjevanja nekega nesporazuma. Ta naj bi bil po Ellulovem mnenju v tem, da je krščanstvo v svojih različnih usmeritvah (cerkvah) *tankovestno in pogosto* podpiralo avtoriteto države kar naj bi bilo nesprejemljivo, ker je v neskladju z osnovnim svetopisemskim sporočilom.

V prvem delu knjige se tako Ellul najprej loti ugovorov anarhizma proti krščanstvu in obenem že predstavi novo, po njegovem mnenju *krščansko* perspektivo anarhije, ki ima *pred seboj svetlo prihodnost* in privrženec katere je sam. Pri tem izhaja iz preprostega uvida, da je za ljudi, ki vidijo v krščanstvu nasprotnika anarhistične pozicije, to nekaj povsem normalnega, glede na to, da so s časom znotraj krščanskih Cerkva